

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก
ร่างพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการ
และพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
นายพิสิฐ ลี้อาธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ

๑. ร่างพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ

(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

☐ กฎหมายใหม่

☒ แก้ไขเพิ่มเติม

☐ ยกเลิก

๒. หลักการและเหตุผล

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ดังนี้

แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” โดยไม่จำกัดคำนึงเกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะของกิจการ หากกระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น กิจการของรัฐหรือกองทุนซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้จัดตั้งขึ้น หน่วยธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ หรือหน่วยงานของรัฐ มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบให้ถือเป็น “รัฐวิสาหกิจ” ตามพระราชบัญญัตินี้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรเพิ่มเติมบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ให้มีความเหมาะสมกับรูปแบบของรัฐวิสาหกิจที่มีความหลากหลายในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเพื่อให้สอดคล้องกับบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลัง กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งการตีความคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ของกฎหมายแต่ละฉบับมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ เพื่อให้การตีความและการบังคับใช้กฎหมายมีความเป็นเอกภาพ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาให้คำนึงถึงแหล่งที่มาของทุนเป็นสำคัญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

☒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

☐ ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะเป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๑. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

โดยที่เป็นการสมควรเพิ่มเติมบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ให้มีความเหมาะสมกับรูปแบบของรัฐวิสาหกิจที่มีความหลากหลายในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเพื่อให้สอดคล้องกับบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลัง กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งการตีความคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ของกฎหมายแต่ละฉบับมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ เพื่อให้การตีความและการบังคับใช้กฎหมายมีความเป็นเอกภาพ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาให้คำวินิจฉัยถึงแหล่งที่มาของทุนเป็นสำคัญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังนี้

แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” โดยไม่จำกัดคำวินิจฉัยเกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะของกิจการ หากกระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น กิจการของรัฐหรือกองทุนซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้จัดตั้งขึ้น หน่วยธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ หรือหน่วยงานของรัฐมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบให้ถือเป็น “รัฐวิสาหกิจ” ตามพระราชบัญญัตินี้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

๒. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. กระทรวงคมนาคม
๒. กระทรวงพลังงาน
๓. กระทรวงมหาดไทย
๔. กระทรวงอุตสาหกรรม
๕. กระทรวงการคลัง
๖. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๗. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๘. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๙. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๐. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๑. กระทรวงกลาโหม
๑๒. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๑๓. กระทรวงพาณิชย์
๑๔. สำนักนายกรัฐมนตรี

- ๑๕. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ๑๖. สำนักงานอัยการสูงสุด
- ๑๗. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ
- ๑๘. ประชาชน

๓. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

๑. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” โดยไม่จำต้องคำนึงเกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะของกิจการ หากกระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการ ที่เรียกชื่ออย่างอื่น กิจการของรัฐหรือกองทุนซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้จัดตั้งขึ้น หน่วยธุรกิจที่รัฐบาล เป็นเจ้าของ หรือหน่วยงานของรัฐ มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบให้ถือเป็น “รัฐวิสาหกิจ” ตามพระราชบัญญัตินี้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

๒. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

๔. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

๔.๑ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ รวมระยะเวลา จำนวน ๑๕๕ วัน

๔.๒ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(๑) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

(๒) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

๑. กระทรวงคมนาคม
๒. กระทรวงพลังงาน
๓. กระทรวงมหาดไทย
๔. กระทรวงอุตสาหกรรม
๕. กระทรวงการคลัง
๖. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๗. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๘. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๙. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๐. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๑. กระทรวงกลาโหม
๑๒. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๑๓. กระทรวงพาณิชย์
๑๔. สำนักนายกรัฐมนตรี
๑๕. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๑๖. สำนักงานอัยการสูงสุด
๑๗. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ
๑๘. ประชาชน

๕. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๕.๑ ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

๕.๑.๑ จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

จำนวน ๘ คน

๕.๑.๒ จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

จำนวน ๑๖ หน่วยงาน ประกอบด้วย

๑. กระทรวงคมนาคม
๒. กระทรวงพลังงาน
๓. กระทรวงมหาดไทย
๔. กระทรวงอุตสาหกรรม
๕. กระทรวงการคลัง
๖. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๗. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๘. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๙. กระทรวงกลาโหม
๑๐. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๑๑. กระทรวงพาณิชย์
๑๒. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๑๓. สำนักงานอัยการสูงสุด
๑๔. สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๕. สำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๖. การรถไฟแห่งประเทศไทย

๕.๒ ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th และจากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง สรุปได้เป็นรายประเด็นดังนี้

๑. ท่านเห็นด้วยหรือไม่เกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” โดยไม่จำกัดคำนี้เกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะของกิจการ หากกระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น กิจการของรัฐหรือกองทุนซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้จัดตั้งขึ้น หน่วยธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ หรือหน่วยงานของรัฐ มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ ให้ถือเป็น “รัฐวิสาหกิจ” ตามพระราชบัญญัตินี้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

เห็นด้วย

๑. ไม่ขัดข้องต่อร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เนื่องจากเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ให้มีความชัดเจนและเหมาะสมสอดคล้องกับรูปแบบของรัฐวิสาหกิจที่มีความหลากหลายในปัจจุบัน เพื่อให้การตีความและการบังคับใช้กฎหมายมีความเป็นเอกภาพ (กระทรวงพาณิชย์)

๒. พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับการปรับแก้ไขบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และไม่เห็นหรือขอเสนอแนะเพิ่มเติมแต่อย่างใด (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)

๓. พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔ (๑) นิยามความหมายของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ไว้ว่า “องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล หรือกิจการของรัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น และหมายรวมถึงหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของ แต่ไม่รวมถึงองค์การหรือกิจการที่มีวัตถุประสงค์หรือส่งเสริมการใด ที่มีใช้ธุรกิจ” โดยร่างพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ... ฉบับนี้ ได้ตัดคำว่า “และหมายรวมถึงหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของแต่ไม่รวมถึงองค์การหรือกิจการที่มีวัตถุประสงค์หรือส่งเสริมการใด ๆ ที่มีใช้ธุรกิจ” ออก ทำให้ความหมายของรัฐวิสาหกิจมีขอบเขตกว้างขึ้น

เนื่องจากจะทำให้องค์การหรือกิจการที่มีวัตถุประสงค์หรือส่งเสริมการใด ๆ ที่มีใช้ธุรกิจมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย ซึ่งจะสอดคล้องกับคำนิยามของรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และกฎหมายอื่น รวมถึงยังทำให้การจ้างหรือแต่งตั้งให้บุคคลเข้ามาดำรงตำแหน่งกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจทุกองค์กรต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์คุณสมบัติของพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย จึงเห็นชอบด้วยในหลักการการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามดังกล่าว **(สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)**

๔. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พิจารณาแล้ว ไม่ขัดข้องในหลักการของร่างพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เนื่องจากพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการ ผู้บริหารและพนักงาน การสรรหาและการดำรงตำแหน่ง ซึ่งในการสรรหากรรมการและผู้บริหาร เข้ามาดำเนินงานในองค์กรที่รัฐเป็นเจ้าของ ควรให้ความสำคัญต่อการสรรหาและเลือกบุคคลเข้ามาบริหารงาน การแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามประเด็นการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าว จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสและเป็นมาตรฐานเดียวกันในทุกรัฐวิสาหกิจ **(กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม)**

๕. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พิจารณาแล้ว เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฯ มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” เพื่อ (๑) ให้สอดคล้องกับบทนิยามตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิธีการทางงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลัง กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ (๒) ให้เหมาะสมกับรูปแบบของรัฐวิสาหกิจที่มีความหลากหลายในปัจจุบันโดยพิจารณาจากแหล่งที่มาของทุนเป็นสำคัญ (ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐลงทุนเกินกว่าร้อยละห้าสิบให้ถือว่าเป็นรัฐวิสาหกิจ) จึงเห็นด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว **(กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)**

๖. กระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” โดยไม่จำต้องคำนึงเกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะของกิจการ หากกระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น กิจการของรัฐหรือกองทุนซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้จัดตั้งขึ้น หน่วยธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ หรือหน่วยงานของรัฐ มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบให้ถือเป็น “รัฐวิสาหกิจ” ตามพระราชบัญญัตินี้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔) แล้ว ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมเห็นด้วยในหลักการตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เนื่องจากสอดคล้องกับบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ เป็นต้น ประกอบกับเพื่อให้

การตีความและบังคับใช้กฎหมายมีความชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกันยิ่งขึ้น (*กระทรวงอุตสาหกรรม*)

๗. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พิจารณาแล้วเห็นว่า ปัจจุบัน มีกฎหมายจำนวน ๘ ฉบับ ที่มีการกำหนดบทนิยามของรัฐวิสาหกิจไว้เป็นการเฉพาะ ได้แก่ พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ พระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนั้น จึงเห็นพ้องด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔ ในส่วนของบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” โดยไม่จำกัดคำนึงเกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะของกิจการ หากกระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น กิจการของรัฐ หรือกองทุนซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้จัดตั้งขึ้น หน่วยธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ หรือหน่วยงานของรัฐมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ ให้ถือเป็น “รัฐวิสาหกิจ” ตามพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อให้การตีความและการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวมีความเป็นเอกภาพ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาให้คำนึงถึงแหล่งที่มาของทุนเป็นสำคัญ (*กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา*)

๘. เห็นด้วยในหลักการกับการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” โดยการพิจารณาถึงแหล่งที่มาของทุนเป็นสำคัญ เป็นการแก้ไขเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับรูปแบบของรัฐวิสาหกิจในปัจจุบันที่มีความหลากหลายมากขึ้น รวมทั้งช่วยให้การตีความบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” และการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจเกิดความเป็นเอกภาพมากขึ้น (*กระทรวงเกษตรและสหกรณ์*)

๙. กระทรวงกลาโหมพิจารณาแล้ว เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เนื่องจากคำนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” มีความแตกต่างกันในหลายกฎหมาย สมควรกำหนดคำนิยามให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของกฎหมายแต่ละฉบับและเป็นไปตามบริบททั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบัน เพื่อให้การดำเนินกิจการมีความยืดหยุ่นและสามารถแข่งขันในเชิงพาณิชย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (*กระทรวงกลาโหม*)

๑๐. กระทรวงคมนาคมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้ว ไม่ขัดข้องในหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้ที่แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อให้มีความเหมาะสม และให้การตีความและการบังคับใช้กฎหมายมีความเป็นเอกภาพ ทั้งนี้ จะต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ มติ คณะรัฐมนตรี และความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินงาน

ตามหลักธรรมาภิบาล เกิดผลสัมฤทธิ์ หรือประโยชน์ต่อภาครัฐและประชาชนเป็นสำคัญ (*กระทรวงคมนาคม*)

๑๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาแล้ว เห็นด้วยในหลักการต่อร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว โดยเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยาม ของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ให้มีขอบเขตที่ชัดเจนมากขึ้น เพื่อให้การตีความและบังคับใช้กฎหมายมีความเป็นเอกภาพ (*กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*)

๑๒. กิจกรรมที่ถือหุ้นโดยรัฐ ไม่ว่าจะถือหุ้นเอง หรือถือหุ้นผ่านทางอื่น ควรเป็นรัฐวิสาหกิจ บริหารงานโดยรัฐ เพื่อประโยชน์ของประเทศ และประชาชน (*ประชาชน*)

๑๓. มีความชัดเจน มาตรฐานเดียวกัน (*ประชาชน*)

ไม่เห็นด้วย

๑. ไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” โดยไม่จำกัดคำนิยามเกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะของกิจการ หากกระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น กิจการของรัฐหรือกองทุนซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้จัดตั้งขึ้น หน่วยธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ หรือหน่วยงานของรัฐ มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบให้ถือเป็น “รัฐวิสาหกิจ” ตามพระราชบัญญัตินี้ (*กระทรวงพลังงาน*)

เนื่องจากบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ในพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ มีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเจตนารมณ์ และวัตถุประสงค์ในการบังคับใช้ของพระราชบัญญัตินั้น ๆ ดังนั้น กระทรวงพลังงานมีความเห็นว่าการกำหนดบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” โดยให้คำนิยามถึงแหล่งที่มาของเงินทุนเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดการตีความ และการบังคับใช้กฎหมายที่เป็นเอกภาพ จึงไม่ได้มีความจำเป็น ทั้งนี้ ควรจะพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป และต้องคำนึงถึงบริบทของพระราชบัญญัติแต่ละฉบับด้วยว่า ต้องการจะกำกับดูแลองค์กรรูปแบบไหน/อย่างไร จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้คำนิยามของคำว่ารัฐวิสาหกิจในพระราชบัญญัติทุกฉบับเหมือนกัน (*กระทรวงพลังงาน*)

๒. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

๑. ข้อสังเกต เกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” จากเดิมมีการยกเว้นองค์การหรือกิจการที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อสงเคราะห์หรือส่งเสริมการใด ๆ ที่ไม่ใช่ธุรกิจ และคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ให้หมายความรวมถึงห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลด้วย หากแต่การแก้ไขเพิ่มเติมครั้งนี้ ไม่มีการยกเว้น องค์การหรือกิจการที่มีวัตถุประสงค์ดังกล่าวและไม่ครอบคลุมห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล จึงควรมีการพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อให้การแก้ไขเพิ่มเติมเป็นไปตามเจตนารมณ์ในการแก้ไข เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ มีเจตนารมณ์ในการกำหนดระบบกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ดังนั้น การกำหนดนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” จึงมีผลต่อการบังคับใช้กฎหมายต่อไป นอกจากนี้ ควรกำหนดบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ให้ครอบคลุมประเภทรัฐวิสาหกิจที่ยังคงดำเนินกิจการอยู่ในปัจจุบัน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความและการบังคับใช้กฎหมาย (*กระทรวงพาณิชย์*)

๒. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ประเด็นการพิจารณาความเป็นรัฐวิสาหกิจ

๒.๑ การพิจารณาความเป็นรัฐวิสาหกิจ

๑) การพิจารณาความเป็นรัฐวิสาหกิจหรือกำหนดนิยามรัฐวิสาหกิจ ควรพิจารณาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ (“พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณฯ”) เนื่องจากนิยาม “รัฐวิสาหกิจ” ของพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ส่วนใหญ่จะถูกนำไปใช้อ้างอิงเป็นนิยาม “รัฐวิสาหกิจ” ในกฎหมายฉบับอื่น ๆ หลายฉบับ ซึ่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในคราวที่ได้มีการปรับปรุงเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ปรับแก้ไขนิยาม “รัฐวิสาหกิจ” โดยลดลำดับชั้นจากเดิมที่มีรัฐวิสาหกิจ ๔ ลำดับชั้น เหลือเพียง ๒ ลำดับชั้น ด้วยเหตุผลว่าเป็นกฎหมายที่ได้ใช้บังคับเป็นเวลานานสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้กระบวนการจัดสรรงบประมาณของประเทศมีลักษณะที่มุ่งเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงบประมาณเป็นสำคัญ และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณยิ่งขึ้น จึงเห็นได้ว่า กระทรวงการคลังมุ่งกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจเพียง ๓ ลำดับชั้นเท่านั้น ดังนั้นแล้ว กระทรวงพลังงานมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ที่มีกระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานกำกับดูแล (Regulator) เช่นกัน ก็ควรมีนิยาม “รัฐวิสาหกิจ” ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติคุณสมบัติฯ ฉบับที่ใช้บังคับในปัจจุบัน เพื่อให้แนวทางในการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ ทั้งด้านการงบประมาณ และด้านการบริหารบุคคลมีความสอดคล้องกัน และบรรลุวัตถุประสงค์ ตามเหตุผลของการแก้ไขพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามที่กล่าวมาแล้ว **(กระทรวงพลังงาน)**

๒) ไม่ควรกำหนดให้การถือหุ้นของ “กองทุนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้จัดตั้งขึ้น” นับรวมกับหุ้นของส่วนราชการ และ/หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และ/หรือรัฐวิสาหกิจอื่น แล้วจะมีสัดส่วนทุนที่เข้าข่ายเป็น “รัฐวิสาหกิจ” เช่น กองทุนบำเหน็จ บำนาญข้าราชการ (กบข.) ซึ่งเป็นกองทุนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น คือ พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๙ (พ.ร.บ. กบข.) โดยมีวัตถุประสงค์ กองทุนเพื่อจ่ายบำเหน็จบำนาญและประโยชน์ตอบแทนให้ข้าราชการ อีกทั้ง ในพระราชบัญญัติ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้กำหนดชัดเจนว่ากองทุนบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการ ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณรายได้ของ กองทุน ไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินและให้ กบข. มีอำนาจในถือครองกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง ลงทุนหาผลประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบให้สมาชิกกู้ยืมเงิน (คิตดอกเบี้ย) หรือรูปแบบ Financial Investor ซึ่ง กบข. คาดหวังเพียงผลประโยชน์จากการลงทุนมิได้คาดหวังที่จะเข้ามากำกับหรือ บริหารงานในบริษัทที่ตนถือหุ้น ดังนั้นหากจะนิยามให้การถือหุ้นของ “กองทุนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้จัดตั้งขึ้น” เช่น กบข. เป็นทุนส่วนหนึ่งที่ถือว่าเป็นตัวแทนรัฐมาถือหุ้น อันนำมาซึ่งการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจแทนรัฐ ซึ่งอาจขัดกับกฎหมายจัดตั้ง กบข. **(กระทรวงพลังงาน)**

๓) ควรแยกรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทมหาชนและมีหุ้นจดทะเบียนซื้อขาย ในตลาดหลักทรัพย์และมิได้อาศัยงบประมาณหรือการค้ำประกันของรัฐ ออกจากรัฐวิสาหกิจประเภท ที่รัฐเป็นเจ้าของร้อยละร้อย เนื่องจากเป็นกลุ่มของรัฐวิสาหกิจที่ต้องดำเนินการภายใต้การแข่งขัน

ต้องการความคล่องตัวในการทำธุรกิจใหม่ ๆ ต้องมีความยืดหยุ่นและรวดเร็ว รวมทั้ง อยู่ภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และมีหน่วยงานกำกับดูแลอยู่แล้ว เช่น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) หรือหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) รวมทั้ง ยังมีผู้มีส่วนได้เสียอื่น เช่น นักลงทุน ดังนั้น แม้รัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจดทะเบียนจะมีการตั้งบริษัทในลำดับขั้นต่อไป ก็ไม่ได้หมายความว่าบริษัทแม่จะต้องติดตามกำกับดูแลและรับผิดชอบ ตัวอย่างของกฎหมายที่มีการจัดรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทมหาชนต่างออกไปจากรัฐวิสาหกิจปกติ เช่น พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งหากจะมีความจำเป็นใดเป็นการเฉพาะก็ควรไปแก้ไขเพิ่มเติมในกฎหมายนั้น ๆ ไม่ใช่แก้ไขนิยามในพระราชบัญญัติคุณสมบัติฯ นี้ *(กระทรวงพลังงาน)*

๔) การทบทวนนิยาม “รัฐวิสาหกิจ” ควรกำหนดให้มีความเป็นเอกภาพมากขึ้น เช่น หน่วยงานรัฐที่มีกฎหมายที่ตนกำกับดูแล หากมีหลายฉบับก็ควรมินิยาม “รัฐวิสาหกิจ” ให้สอดคล้องกัน เป็นต้น เพราะย่อมส่งผลดีต่อการตีความกฎหมายและการบังคับใช้ แต่ทั้งนี้เข้าใจว่าเหตุที่นิยาม “รัฐวิสาหกิจ” ในกฎหมายแต่ละฉบับมีความแตกต่างกันนั้น ก็เนื่องด้วยวัตถุประสงค์และการบังคับใช้ของกฎหมายแต่ละเรื่องแตกต่างกัน ในการนี้ จึงอาจพิจารณาปัจจัยอื่นประกอบการกำหนดนิยามดังกล่าว นอกเหนือจากการพิจารณาแหล่งของทุนเป็นสำคัญ เช่น พิจารณาจากอำนาจควบคุม เพื่อให้นิยามของรัฐวิสาหกิจสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน *(กระทรวงพลังงาน)*

๕) การย้อนกลับด้วยความพยายามกำกับอย่างเข้มงวด จะทำให้รัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และมีบริษัทย่อยหลายร้อยบริษัททั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งมีขนาดและวัตถุประสงค์ต่างกัน เช่น กลุ่ม ปตท. อาจมีปัญหาย่างยิ่งในการบริหารจัดการการสรรหาบุคคลมาดำรงตำแหน่งกรรมการ และกระบวนการในการสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีความเหมาะสม เข้าใจวัฒนธรรมองค์กร และเป็นที่ยอมรับของพนักงาน รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น เช่น ลูกค้า คู่ค้า *(กระทรวงพลังงาน)*

๒.๒ ผลกระทบต่อความคล่องตัวในการลงทุน และการดำเนินธุรกิจ

หน่วยงานในกำกับดูแลของกระทรวงพลังงาน เช่น บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) มีการลงทุนทั้งในธุรกิจใหม่ ๆ เช่น EV Batteries, Bio science, robotic, Renewable energy และการลงทุนในต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่การลงทุนและการดำเนินธุรกิจเหล่านี้ กลุ่ม ปตท. จะดำเนินการโดยบริษัทในกลุ่มที่มีสถานะเป็นเอกชนไม่เข้าข่ายการบังคับใช้ของพระราชบัญญัติคุณสมบัติฯ เนื่องจากการดำเนินธุรกิจใหม่ ๆ มีความเสี่ยงสูงขึ้น มีการแข่งขันมากขึ้น อาจต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่รวดเร็วและเชี่ยวชาญ แต่หากคนทำงานต้องถูกจำกัดมีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติคุณสมบัติฯ อาจจะไม่สามารถสรรหาคน หรือดึงดูดคนที่มีความสามารถทางธุรกิจและเหมาะสมในการทำงานที่ตอบสนองต่อการดำเนินธุรกิจที่ต้องการความคล่องตัว รวดเร็ว *(กระทรวงพลังงาน)*

๒.๓ ผลกระทบต่อการบริหารงานบุคคล

การเปลี่ยนแปลงนิยามรัฐวิสาหกิจจาก ๒ ลำดับขั้น เป็น ๔ ลำดับขั้น จะทำให้บริษัทอีก ๒ ลำดับขั้นที่ปัจจุบันยังไม่มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจต้องเปลี่ยนสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ

ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานบุคคล กล่าวคือ การที่พระราชบัญญัติคุณสมบัติฯ กำหนดให้กรรมการและพนักงานของรัฐวิสาหกิจจะต้องมีอายุไม่เกิน ๖๕ ปี (สำหรับตำแหน่งกรรมการ มีอายุไม่เกิน ๖๐ ปี (สำหรับตำแหน่งพนักงาน) และจะต้องมีสัญชาติไทย อาจทำให้กรรมการและพนักงานของบริษัทอีก ๒ ลำดับชั้นที่จะต้องเปลี่ยนสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ขาดคุณสมบัติในการเป็นกรรมการและพนักงาน เนื่องจากปัจจุบันบริษัท ไม่ได้มีข้อจำกัดด้านอายุและสัญชาติ สำหรับผู้ที่มีคุณวุฒิและความเชี่ยวชาญที่ตรงตามความต้องการของบริษัท และอาจทำให้การสรรหากรรมการและพนักงานทำได้ยากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่สังคมไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เนื่องจากผู้ที่มีอายุเกิน ๖๐ ปี หรือ ๖๕ ปี ที่ยังมีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญ จะถูกจำกัดให้ไม่สามารถเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือดำรงตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจได้ นอกจากนี้ ในการแต่งตั้งผู้บริหารตามพระราชบัญญัติคุณสมบัติฯ จะต้องผ่านกระบวนการสรรหา ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นตอนและระยะเวลาในการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่ง (*กระทรวงพลังงาน*)

๒.๔ บทเฉพาะกาล

ร่างพระราชบัญญัติคุณสมบัติฯ ฉบับนี้ไม่มี “บทเฉพาะกาล” ดังนั้น กระทรวงพลังงาน จึงขอเสนอแนะในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติคุณสมบัติฯ ฉบับนี้จะได้รับการพิจารณาว่า ควรมีบทเฉพาะกาลเพื่อยกเว้นการใช้บังคับกับ “รัฐวิสาหกิจ” ที่ได้จัดตั้งขึ้นก่อนร่างพระราชบัญญัติคุณสมบัติฯ ใช้บังคับและเพื่อให้การปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ที่อยู่ระหว่างการใช้บังคับกฎหมายเก่าและกฎหมายใหม่มีความเชื่อมต่อได้อย่างราบรื่น ไม่มีกรณีการหยุดชะงักของธุรกิจ และเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีระยะเวลาในการเตรียมตัวหรือแก้ไขการปฏิบัติงานของหน่วยงานตนให้สอดคล้องกับกฎหมายใหม่ (*กระทรวงพลังงาน*)

๒.๕ ความเห็นอื่น ๆ

หากมีการขยายบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามร่างพระราชบัญญัติฯ นี้ อาจส่งผลกระทบต่อการสร้างบรรทัดฐานสำหรับการกำหนดบทนิยามใหม่ของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ในพระราชบัญญัติฉบับอื่นด้วย เพราะคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” นั้นปรากฏอยู่ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะอยู่หลายฉบับ ยกตัวอย่างเช่น ในพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งหากนำบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามพระราชบัญญัตินี้ไปขยายความคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ในพระราชบัญญัติอื่น ๆ เพื่อให้มีความเป็นเอกภาพอาจส่งผลกระทบต่อองค์กรธุรกิจที่ดำเนินการในรูปแบบเอกชนโดยมุ่งแสวงหาผลกำไรเพียงอย่างเดียวเข้าข่ายได้รับประโยชน์จากการเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติเหล่านั้นด้วย ทั้งที่การดำเนินงานไม่ได้เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะซึ่งต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ (*กระทรวงพลังงาน*)

๓. กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า การแก้ไขบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามร่างพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติเนื่องจากขอบเขตของกฎหมายคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ กล่าวถึงคุณสมบัติของกรรมการ ผู้บริหารสูงสุดและพนักงานรัฐวิสาหกิจ วิธีสรรหาผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ จึงจำเป็นต้องศึกษารูปแบบการบริหารจัดการองค์กรของหน่วยงานที่จะได้รับผลกระทบจากการแก้ไขกฎหมายฉบับดังกล่าว ว่ามีปัญหาอุปสรรคประการใด หรือไม่ หากต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายคุณสมบัติมาตรฐาน

สำหรับการกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ เมื่อข้อเท็จจริงในส่วนดังกล่าวไม่ปรากฏชัด จึงเห็นควรให้คงนิยาม “รัฐวิสาหกิจ” ตามพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับการกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ไว้เช่นเดิม (*กระทรวงมหาดไทย*)

๔. การรถไฟแห่งประเทศไทย พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า การเสนอแก้ไขบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับการกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อให้สอดคล้องกับบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น โดยกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาให้คำนึงถึงแหล่งที่มาของทุนเป็นสำคัญนั้น มีประเด็นปัญหาว่าการแก้ไขเช่นนั้นจะขัดหรือแย้งกับเจตนารมณ์ที่แท้จริงของการบัญญัติบทนิยามดังกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับการกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ หรือไม่ ประการใด เนื่องจาก การแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามเพียงเพื่อให้สอดคล้องกับบทนิยามตามกฎหมายฉบับอื่น จำต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงหลักการและเหตุผลของการบัญญัติบทนิยามที่แตกต่างกันของกฎหมายแต่ละฉบับเป็นสำคัญเพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อไปด้วยอาศัยเหตุข้างต้น เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าเจตนารมณ์ รวมทั้งหลักการและเหตุผลของการบัญญัติบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ที่แตกต่างกันของกฎหมายแต่ละฉบับนั้นเป็นเช่นไร การรถไฟแห่งประเทศไทย จึงยังมิอาจให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับการกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ในชั้นนี้ได้แต่อย่างใด (*การรถไฟแห่งประเทศไทย*)

๕. มีข้อสังเกตว่า ควรรับฟังความคิดเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เป็นหลัก เนื่องจาก สคร. เป็นหน่วยงานที่มีข้อมูลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ และสำนักงาน ก.พ.ร. มีหน้าที่และอำนาจพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ในการเป็นหน่วยงานของรัฐ และหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร (*สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี*)

๖. สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้ว มีข้อสังเกตว่า ปัจจุบันมีกฎหมายหลายฉบับที่กำหนดนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” เช่น พระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ กฎหมายแต่ละฉบับกำหนดคำนิยามไว้แตกต่างกัน ตามหลักการและเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น ว่ามุ่งประสงค์ที่จะให้มีความครอบคลุมหน่วยงานใด ในบริบทใด เนื่องจากอาจมีผลกระทบต่อสถานะของหน่วยงานในด้านงบประมาณ การกำกับดูแล หรือสถานะของบุคลากรในหน่วยงานได้ จึงควรพิจารณาว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ในพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับการกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ตามที่มีการเสนอนี้ จะสอดคล้องกับหลักการและเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือไม่เพียงใด เช่น หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวแล้วอาจส่งผลให้บริษัทจำกัดหลายแห่งซึ่งเป็นบริษัทในเครือของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) หรือธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นต้น อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติคุณสมบัติ

มาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งจะเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือไม่ และต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของรัฐกับบริษัทดังกล่าว ในบริบทของอำนาจการกำกับดูแลด้วย **(สำนักงานอัยการสูงสุด)**

๗. มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า การแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ดังกล่าว อาจส่งผลให้มีกิจการประเภทต่าง ๆ ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมมากขึ้น และอาจส่งผลให้กระบวนการต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการภายหลังการเป็นรัฐวิสาหกิจ เช่น กระบวนการการแต่งตั้งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจซึ่งมีหลักเกณฑ์และขั้นตอนการปฏิบัติเป็นการเฉพาะ เป็นต้น **(กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)**

๘. กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วมีความเห็นและข้อสังเกตต่อร่างพระราชบัญญัติฯ ดังนี้

๘.๑ พระราชบัญญัติคุณสมบัติฯ เป็นกฎหมายที่มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ของรัฐวิสาหกิจ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคลากรของรัฐวิสาหกิจเป็นมาตรฐานเดียวกัน ภายใต้กฎหมายฉบับเดียว จากแต่เดิมที่มีการกำหนดแตกต่างกันตามกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่ง รวมถึงเพื่อให้รัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นองค์การที่แสวงหารายได้ให้กับรัฐมีบุคลากรที่มีความเหมาะสมในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในการดำรงตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจมีลักษณะเป็นการจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพของบุคคล อีกทั้งการขยายขอบเขตนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอ อาจส่งผลให้กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน ของหน่วยงานที่ถูกกำหนดเพิ่มเติมที่มีลักษณะต้องห้ามอยู่ในวันกฎหมายมีผลใช้บังคับ ต้องพ้นจากตำแหน่งทันทีที่พระราชบัญญัติฉบับแก้ไขเพิ่มเติมมีผลใช้บังคับ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสถานะของบุคลากรนั้นและอาจก่อให้เกิดปัญหาเชิงเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงอาจเกิดข้อเรียกร้องเกี่ยวกับการจ่ายเงินชดเชยตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการจ้างแรงงานและนำไปสู่การฟ้องร้องดำเนินคดีได้ นอกจากนี้ การกำหนดให้ บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด เป็นรัฐวิสาหกิจตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอ อาจส่งผลให้บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดดังกล่าวมีข้อจำกัดหรืออุปสรรคในการดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง โดยเฉพาะการดำเนินกิจการเชิงพาณิชย์ได้ ดังนั้น การจะกำหนดให้หน่วยงานใดเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติคุณสมบัติฯ จึงต้องพิจารณาเหตุผลความจำเป็นและชั่งน้ำหนักระหว่างประโยชน์ที่จะได้รับกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ **(กระทรวงการคลัง)**

๘.๒ การแก้ไขเพิ่มเติมคำนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามกฎหมายหลายฉบับ ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ประสงค์จะให้การตีความและ

การบังคับใช้กฎหมายเป็นเอกภาพ ทั้งนี้ ปัจจุบันนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามพระราชบัญญัติคุณสมบัติฯ ได้กำหนดไว้ใกล้เคียงกับกฎหมายฉบับอื่นที่มีการกำหนดนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” เช่น พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ และในการตีความนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามกฎหมายดังกล่าวข้างต้นตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา มีการตีความในทำนองเดียวกัน (*กระทรวงการคลัง*)

๘.๓. ปัจจุบันกระทรวงการคลังโดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบพระราชบัญญัติคุณสมบัติฯ อยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติคุณสมบัติฯ โดยจะมีกำหนดระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕ (*กระทรวงการคลัง*)

ส่วนที่ ๓ รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

หลักการ แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ คือ แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” โดยไม่จำกัดคำนิยามเกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะของกิจการ หากกระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการ ที่เรียกชื่ออย่างอื่น กิจการของรัฐหรือกองทุนซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้จัดตั้งขึ้น หน่วยธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ หรือหน่วยงานของรัฐ มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบให้ถือเป็น “รัฐวิสาหกิจ” ตามพระราชบัญญัตินี้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

เหตุผล โดยที่เป็นการสมควรเพิ่มเติมบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ให้มีความเหมาะสมกับรูปแบบของรัฐวิสาหกิจที่มีความหลากหลายในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเพื่อให้สอดคล้องกับบทนิยามของคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลัง กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งการตีความคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ของกฎหมายแต่ละฉบับมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ เพื่อให้การตีความและการบังคับใช้กฎหมายมีความเป็นเอกภาพ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาให้คำวินิจฉัยถึงแหล่งที่มาของทุนเป็นสำคัญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ

-

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

-

๔. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

๕. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

-

๖. การกำหนดให้มีระบบอนุญาต อนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

☐ มี ☒ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

-

๗. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

☒ มี ☐ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

-

๘. บทกำหนดโทษ

☒ ไม่มี

☐ โทษทางอาญา

☐ โทษทางปกครอง

☐ โทษปรับทางวินัย

☐ โทษอุปกรณ์

เหตุผลและความจำเป็น

-

ส่วนที่ ๔ การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ ทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๕

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย
ที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร